

Ralph Erskine

Prediker 9 : 14-15. Er was een kleine stad, en weinig lieden waren daarin; en een groot koning kwam tegen haar, en hij omsingelde ze, en hij bouwde grote vastigheden tegen haar. En men vond daar een armen wijzen man in, die de stad verlostte door zijn wijsheid; maar geen mens gedacht denzelven armen man.

Het is geen uitgemaakte zaak onder de uitleggers, of dit een geschiedenis of een gelijkenis is. Ik zal hier over deze zaak niet twisten, maar vat het op als een gelijkenis. Ik houd het er voor, dat de Geest Gods aan ons heeft overgelaten de toepassing te maken, hetwelk ik zal trachten te doen, naar ik hoop, zowel in overeenstemming met het geloof, als gepast voor de tegenwoordige gelegenheid.

De verzen bevatten een tijding uit de hemel.

1. Hier wordt een stad beschreven: "Daar was een kleine stad, en weinig lieden waren daarin."
2. De stad werd belegerd: "en een groot koning kwam tegen haar, en hij omsingelde ze, en hij bouwde grote vastigheden, tegen haar."
3. De stad werd verlost, en het beleg opgebroken: "En men vond daar een arme wijze man in, die de stad verlostte door zijn wijsheid."
4. De ondankbaarheid van de burgers: "maar geen mens gedacht dezelve arme man."

1^e Hier wordt een stad beschreven in haar hoedanigheid: het was een kleine stad; alsmede het geringe aantal inwoners: weinig lieden waren daarin. Nu, wat hebben wij door deze stad te verstaan? Wel,

1 Indien wij door deze stad de wereld in het algemeen verstaan, kan het vreemd toeschijnen, dat de wereld een kleine stad zou worden genoemd. Maar hij, die als Henoeh met God wandelt, en zoals de profeet Jesaja het uitdrukt, in de hoogte woont, ziet, dat deze wereld slechts een schaduw is; ja, voor God zijn alle volkeren als niets. En gelijk zij klein is, zo zijn er ook weinig mensen in; omdat zij, die wij mensen noemen, volgens de Schrift niet kunnen worden onderscheiden van dieren en adderen, van welke er velen zijn. Maar er worden maar zeer weinig mensen in de wereld gevonden, niemand dan zij, die veranderd en van dieren tot mensen gemaakt zijn: "Het gedierte des velds zal Mij eren, de draken en de jonge struisen. Dit volk heb Ik mij geformeerd, zij zullen Mijn lof vertellen (Jesaja 43:20, 21).

2. Door de stad hebben wij de Kerk van God in het bijzonder te verstaan. De naam van de stad is *Jehovah shammah*, de Heere is daar; de muur van de stad is heil, door God gesteld tot muren en voorschansen; het voedsel van de burgers is het Woord van God, en het Brood, Dat uit de hemel is nedergedaald. Wij zullen echter later overwegen in welk opzicht de Kerk zo dikwijls in de Schrift bij een stad wordt vergeleken. Het is maar een kleine stad, en weinig mensen zijn daarin, vergeleken bij haar vijanden en het overige van de wereld, die buiten de Kerk zijn.

2° *De stad wordt belegerd.* Waarin wij aanmerken:

1. De grootheid van de belegeraar: "een groot koning kwam tegen haar, en hij omsingelde ze." Hetzij wij, in één opzicht, God aanmerken als deze grote Koning, of, in een ander opzicht, de duivel en de zonde en de dood, die hem vergezellen; deze omsingelen of belegeren de stad in velerlei opzicht.
2. Let op de grootheid van het beleg: "hij bouwde grote vastigheden tegen haar." God in zijn ontzaglijke rechtvaardigheid; de duivel in zijn woedende boosaardigheid; de zonde in haar verwoestende listigheid; en de dood in zijn vreselijke verschrikkingen. Een groot koning, die grote vastigheden bouwt tegen een kleine stad, daar weinig mensen in zijn, dat moet hen in een zeer sombere toestand brengen. Maar,

3° *De kleine stad wordt verlost, en het beleg opgebroken.* "Men vond een arme wijze man in de stad, die haar door zijn wijsheid verlost." Let hier weer op twee dingen, namelijk: Hoe de verlosser wordt beschreven; en hoe de stad door hem verlost werd.

(1) Hoe de verlosser wordt beschreven: "Men vond een arme wijze man in de stad." Naar mijn gedachte is het niet alleen in overeenstemming met het geloof, maar ook zeer waarschijnlijk het oogmerk van de woorden, een beschrijving te geven van Christus, de Verlosser en Zaligmaker van Zijn gemeente, die ons hier wordt beschreven:

1. In Zijn mensheid, als een Man; want "Hij was een Man van smarten: Het Woord is vlees geworden."
2. In Zijn godheid, als een wijze Man; want Hij was, en is, de wezenlijke Wijsheid van God.
3. In Zijn vernedering, als een arme Man; want, "Hij is om uwentwil arm geworden, daar Hij rijk was."
4. In Zijn bestemming tot dit werk; Hij werd in de stad gevonden. Wie vond hem? God, Die zegt: "Ik heb een rantsoen, ik heb verzoening gevonden; ik heb David Mijn Knecht gevonden." Waar werd Hij gevonden? In de stad zelf, onder de mensen: "Ik heb hulp besteld bij een Held, zegt God. ik heb een Verkorene uit het volk verhoogd" (Psalm 89:20).

(2) Hoe en op welke wijze Hij de stad verlost, namelijk: door Zijn wijsheid: Hij verlost de stad door Zijn wijsheid." Door Zijn Godheid, want was Hij niet de oneindig wijze God geweest, Hij zou nooit de stad hebben kunnen bevrijden. Hij is het, Die door Zijn wijsheid de hemelen uitbreidde toen Hij de wereld maakte; die door Zijn wijsheid de wet vervuld en de toorn Gods gestild heeft; Die door Zijn wijsheid de oude slang verslagen en de werken van de duivel verbroken heeft: Die door Zijn wijsheid de overtreding gesloten en de zonde verzegeld en de dood overwonnen heeft, en zo door Zijn wijsheid de stad van de gerechtigheid, van duivel, zonde, hel en dood heeft verlost. Hij verlost de Gemeente, de Kerk, de stad Gods, in Zijn wijsheid, door de prijs van Zijn bloed en door de kracht van Zijn Geest. Aldus is de stad verlost en het beleg opgebroken.

4° Merkt in de woorden op *de ondankbaarheid van de burgers*, of hoe de burgers hun liefdeloosheid wordt verweten: "maar geen mens gedacht dezelve arme man." Wij zien hier;

1. De aard van hun verkeerde handeling en de verzwaring van hun ondankbaarheid. Zij waren er zo ver vanaf hem liefderijk te vergelden en te zeggen: "Wat zullen wij de Heere vergelden voor al Zijn weldaden aan ons bewezen?", dat zij hem niet gedachten, zij dachten niet eens aan hem. Zij maakten zich schuldig aan een zondig vergeten; zij vergaten hem en wat zij hem te danken hadden: zij vergaten spoedig zijn grote werken.
2. De algemeenheid van deze ondankbaarheid: "geen mens gedacht dezelve arme man;" niemand, neen, niet één was er, die hem gedacht; zij waren allen volkomen ondankbaar. Zo

hebben wij de geschiedenis open gelegd en met enkele woorden gewezen op de verborgenheid, welke er in vervat is.

Uit de aldus geopende woorden kunnen wij deze leer afleiden:

Dat hoewel het werk van de verlossing, of de verlossing die door Christus voor zondaren is teweeggebracht, een zeer groot en gedenkwaardig werk is, als het opbreken van een zwaar beleg tegen een kleine stad; er nochtans in de mens een neiging is, om de Verlosser of Bevrijder en al Zijn liefderijk werk voor hen te vergelijken.

Wij behoeven ter bevestiging van deze leer niet verder te gaan, dan tot de instelling van het Avondmaal des Heeren: "Doet dat tot Mijn gedachtenis." Alsof daar gezegd werd: Behoort u Mij, uw Verlosser, niet te gedenken, die het grote beleg, dat om u geslagen was, heeft doen opbreken. Nochtans bent u geneigd Mij, en alle vriendelijkheid die Ik u bewezen heb, te vergeten; daarom heb Ik deze instelling gegeven, opdat u het zoudt gedenken: "Doet dat tot Mijn gedachtenis." Maar deze leer zal nader bevestigd worden in de verdere behandeling van dit leerstuk, op de volgende wijze volgens de voorgaande verdeling.

- I. Ik zal eerst iets spreken over de kleine stad, en de weinige lieden, die daarin zijn.
- II. Over het zwaar beleg, dat om haar geslagen was.
- III. Over de verlossing daarvan, en de opheffing van het beleg.
- IV. Over de ondankbaarheid van de burgers, en hun geneigdheid om de verlosser te vergeten.
- V. Het geheel toepassen.

I. Ik zal eerst spreken over de kleine stad. "Daar was een kleine stad, en weinig lieden waren daarin." In dit deel van de tekst komen vier aanmerkelijke dingen voor, die de Kerk betreffen.

1. Dat de Kerk van God bij een stad kan worden vergeleken en in de Schrift dikwijls daarbij vergeleken wordt. (Psalm 46:5) "De beekjes van de rivier zullen verblijden de stad Gods." De Kerk, bij een stad vergeleken, is een versterkte plaats tot beveiliging. "Wij hebben een sterke stad; God stelt heil tot muren en voorschans: en er zijn wachters op haar muren besteld." Het is een plaats van samenleving, waar de heiligen gemeenschap met elkaar hebben, elkaar vermanen en vertroosten. Het is een plaats van enigheid, waar de enigheid van de Geest door de band des vredes moet worden behouden. Het is een plaats van handelsverkeer, waar wij handel kunnen drijven met de hemel, en waar goud, beproefd komende uit het vuur, en witte klederen, en ogenzalf, om niet te koop worden aangeboden. Het is een plaats van vrijheid, waar al de ware burgers vrijgemaakt zijn van de wet als een verbond; van de vloek van de wet de toorn Gods, en alle onderwerping daaraan; alsmede van de schuld en van de heerschappij van de zonde. Het is een plaats van orde en regel, van welke de burgers volgens orde en regel zijn ingekomen, ingaande door de poort van de stad, namelijk door Christus, Die de Deur is. Het is een plaats van rust, geriefelijk om er in te wonen; hier alleen wordt een rustplaats voor de ziel gevonden. Het is een liefelijke vreugdevolle plant: "Schoon van gelegenheid, een vreugde van de gehele aarde." Daar wordt het liefelijk geklank gehoord, door de zilveren bazuin van het Evangelie; alsmede de liederen Sions. Het is een plaats van pracht en luister, de zetel van de Koning. Daar is het hof van de Koning, de troon van de Koning; de troon der genade, en een dagelijkse toegang om de Koning in Zijn schoonheid te zien. Het is een plaats van voorrechten, een bevoorrechte plaats, waar voorrechten zijn die de zichtbare Kerk geschonken zijn. Daar is een Fontein Die voor hen openstaat; zij hebben in de doop een bezegeld recht op het verbond, hebbende de belofte, dat zij recht hebben op het zegel van het verbond van de belofte en dus

een gezegelde machtiging om tot Christus te komen, een algemene aanneming tot kinderen, en daarop vele vaderlijke daden van ontferming, die hun betoond worden. God onderwijst hen door Zijn Woord, tuchtigt hen door Zijn roede, bestraft hen door Zijn dienstknechten en wanneer zij van de weg afwijken wijst Hij hen terecht door Zijn Woord, zeggende: "Dit is de weg." Zij hebben inzettingen, sacramenten, dienaars, en een recht om de dienaars en ambtsdragers van de stad te kiezen. Dit is het voorrecht van elke stad, veel meer van de stad Gods. En als dit gemist wordt is zij in zoverre een beroofde en geplunderde stad. De zichtbare Kerk geniet vele voorrechten, als: vergeving van zonde, vrede met God, heiligmaking, het eeuwige leven, toegang tot de tafel van de Koning, het Lam, het licht van de plaats en de tempel; de Heere Zelf is de Tempel tot Welke zij komen; zij hebben aanspraak op het Nieuwe Jeruzalem, een pas van de Koning voor de hemel, "Ik verordineer u het koninkrijk."

2. Dat de Kerk een kleine stad is; het is een klein kuddeke (Lukas 12:32). Het is maar een klein plekje, vergeleken bij de uitgestrekte wildernis van deze wereld; het is een besloten hof (Hoogl. 4:12). De Kerk wordt bij een kleine stad vergeleken, in vergelijking bij deze wereld, en zij is maar een kleine stad in de ogen van de wereld; klein en veracht. En waarlijk, de ware burgers zijn ook maar klein in hun eigen ogen; de allerminste van al de heiligen; de minste van al Gods goedertierenheden onwaardig; ja niets in hun eigen schatting, en minder dan niets, erger dan niets. De Kerk is een kleine stad, een kleine steen afgehouden uit de berg, voor welke nochtans vele steden en koninkrijken zijn gevallen. Deze kleine stad heeft de grote stad Ninevé en het prachtige Tyrus overleefd, en de graven van vele beroemde en merkwaardige steden betreden, omdat, al is het maar een stad, het nochtans de stad van de grote God is. "Zeer heerlijke dingen worden van u gesproken, o stad Gods, Sela!" (Psalm 87:3).

3. Dat het een stad is met mensen; een kleine stad en mensen daarin. Het heeft de oneindige wijsheid Gods goedgedacht deze beroemde kleine stad te doen bestaan, niet uit gevallen engelen, maar uit gevallen mensen. "Aan de zijde van de poorten, voor aan de stad, aan de ingang van de deuren, roept de Wijsheid overluid: Tot u, o mannen, roep ik, en Mijn stem is tot der mensen kinderen" (Spreuken 8:3, 4). En zalig zijn die mensen die, door de Wijsheid overmocht, besluiten zich als burgers van deze kleine stad te laten inschrijven, niet alleen om, door een belijdenis van Christus, in haar voorsteden te komen wonen, maar om door de poorten in de stad te gaan, terwijl de Koning van de stad aan de deur van hun harten staat, en klopt, en hun verzekert, dat Hij de Deur van de stad is, zeggende: "Ik ben de Deur; indien iemand door Mij ingaat, die zal behouden worden; en hij zal ingaan en uitgaan en weide vinden" (Joh. 10:9). Het is een stad met mensen, een stad voor het menselijk geslacht, een vrijstad voor zondaren uit de mensen. Laat daarom niemand buiten blijven staan, zeggende: "Het zijn niet zulken als ik ben, die God roept in te komen." Als u van het geslacht van Adam, en van de kinderen der mensen bent, wordt Christus u aangeboden en u wordt geroepen tot het aannemen van de schenking van vrijheid, van al de voorrechten en vrijstellingen van de stad Gods, en van daarin vrije mensen te zijn. O vrienden! "Indien de Zoon u zal vrijgemaakt hebben, zo zult gij waarlijk vrij zijn." Verder moeten wij nog aanmerken:

4. Dat in deze kleine stad, namelijk in de zichtbare Kerk, maar "weinig mensen zijn." Ik bedoel, dat er in vergelijking van het overige van de wereld maar weinigen zijn, die een zichtbare en betrouwbare belijdenis van het geloof hebben; terwijl de onzichtbare Kerk, zij die de kracht van de godsdienst en de waarheid van het geloof hebben, maar weinigen zijn, vergeleken bij de grote menigte belijders. In deze stad dan waren, zoals de tekst zegt "slechts weinig lieden." Velen zijn buiten de stad en velen zijn in de omtrek van de stad, maar weinigen zijn binnen de stad, en die alleen zijn veilig, want: "Buiten zijn de honden, en de tovenaars, en de hoereerders, en de

doodslagers, en de afgodendienaars, en een ieder die de leugen liefheeft en doet" (Openb. 22:15). Buiten zijn de dronkaards, zweerders, Sabbatschenders en goddelozen ja, behalve de openbare onheiligen zijn buiten, de vormdienaars, de geveinsden en de ongelovigen. Maar binnen zijn de heiligen, de gelovigen, de liefhebbers van God; "velen zijn geroepen, maar weinigen uitverkoren." Ja, wij mogen zeggen, dat er vele nabijkomenden maar weinig inwonenden zijn; velen komen in als honden, die weer uitgaan (1 Joh. 2:19) "Zij zijn van ons uitgegaan, maar zij waren uit ons niet." Maar weinigen zijn inwonenden, gelijk kinderen Sions, en medeburgers van de heiligen (Ef. 2:19). De overigen van de wereld, of zij nabijkomenden zijn of niet, worden niet gerekend mensen te zijn, maar veeleer honden en dieren. Zo toch worden allen genoemd die buiten Christus, en dus buiten de stad zijn: Jesaja 43:20) "Het gedierte des velds zal Mij eren, de draken en de jonge struisen; want Ik zal in de woestijn wateren geven, en rivieren in de wildernis, om Mijn volk, Mijn uitverkorenen drinken te geven." Zo kon in de uitgestrekte volkrijke stad Jeruzalem geen mens worden gevonden: "Gaaf om door de wijken van Jeruzalem, en ziet nu toe, en verneemt, en zoekt op haar straten, of gij een mens vindt" (Jer. 5:1). Hoe, niet één mens? Neen, zij alleen werden als mensen aangemerkt, die recht deden, die de waarheid zochten; Maar zulken waren niet te vinden: zij waren allen in beesten ontaard, zij waren allen door dierlijke lusten als redeloze schepselen geworden. Nochtans zal van Sion gezegd worden: "Die en die is daarin geboren." Maar het is maar hier en daar een: "een kleine stad en weinige lieden daarin."

II. Ons tweede punt was te spreken over *het zwaar beleg, dat om de kleine stad geslagen was.*

Ik zal hier overwegen wie de grote koning is, die tegen de stad opkwam, en wat de grote vastigheden zijn, die tegen haar gebouwd waren. Ik verklaar dit overeenkomstig ons inzicht als volgt.

1. Door de grote koning kunnen wij de grote God verstaan in Zijn ontzaglijke gerechtigheid, die op het zondigen van de mens een woedende Vijand werd van de gehele stad van de mensenkinderen. Aan deze toorn is de kleine stad, die Hij uit de wereld heeft uitverkoren, van nature evenzeer blootgesteld als het overige van de wereld, want zij zijn allen "kinderen der ongehoorzaamheid, en daardoor van nature kinderen des toorns, gelijk ook de anderen" (Ef. 11:2, 3). Daarom is Zijn eerste verschijning aan hen, die Hij voorgenomen heeft Zich tot een stad te maken, om er in te wonen, in vreselijke majesteit, door hun zielen te omsingelen en grote vastigheden tegen hen te bouwen. Maar misschien zult u vragen: Welke vastigheden? Wel, de grote vastigheden of versterkingen van de vloeken en bedreigingen van de wet. Door een werk van overtuiging en aanklacht van het geweten en wettische vernedering, welke gewoonlijk een Evangeliseer en een zaligmakende verandering voorafgaan, past Hij de vloek en de bedreigingen van de wet aan hun geweten toe, zeggende: "Vervloekt is een iegelijk, die niet blijft in al hetgeen geschreven is in het boek der wet, om dat te doen" (Gal. 3:10). Dit brengt de ziel tot de kennis, dat zij een vervloekt, een veroordeeld schepsel is, en dit brengt haar in vrees voor de eeuwige verdoemenis. De overigen in de wereld, die deze zware toorn Gods in een andere wereld zullen gewaarworden, liggen, zonder vrees daarvoor, in deze wereld te slapen, maar de kleine stad, die er voor eeuwig van zal verlost worden, wordt nu, in deze wereld, genadig door de vrees voor die toorn verschrikt en wakker geschud, opdat zij de Zaligmaker en Verlosser van de stad op prijs zullen stellen. De grote God bestormt de stad met Zijn vreselijk geschut, evenals een kleine stad, die met zware oorlogskanonnen omringd is. Hij dondert van Sinai, en bouwt grote vastigheden tegen haar: de grote vastigheid van een verbroken wet; het grote bolwerk van een gedreigde vloek; de grote sterkte van beledigde heiligheid; en het sterke fort van in woede ontstoken rechtvaardigheid. In één woord, al de oneindige volmaaktheden van God, die door haar zonde beledigd en onteerd zijn, worden in slagorde rondom de stad geschaard. Wanneer de grote God Zich als een Vijand vertoont, breekt Hij hen met breuk op breuk, en Hij loopt

soms op hen aan als een geweldige, zeggende; (als in Deut. 32:39-42) "Er is niemand, die uit Mijn hand redt! Want Ik zal Mijn hand naar den hemel opheffen, en Ik zal zeggen: Ik leef in eeuwigheid! Indien Ik Mijn glinsterend zwaard wette, en Mijn hand ten gerichte grijpt, zo zal Ik wraak op Mijn tegenpartijen doen wederkeren, en Mijn hateren vergelden. Ik zal Mijn pijlen dronken maken van bloed." Ja, God ontdekt Zich niet alleen zo geducht aan hen, wanneer Hij ze voor het eerst doet ontwaken, tot hun vernedering en overtuiging, maar ook later verschijnt Hij hun soms zo vreselijk tot hun beproeving en tuchtiging. Zo ervoer Job welke grote vastigheden van Gods vreselijke majesteit tegen hem gebouwd waren, als hij zeide: (Hoofdstuk 6:4) "want de pijlen des Almachtigen zijn in mij, welker vurig venijn mijn geest uitdrinkt; de verschrikkingen Gods rusten zich tegen mij." Zo ook Heman: (Psalm 88:16, 17) "Ik draag Uw vervaarnissen; ik ben twijfelmoedig. Uw hittige toornigheden gaan over mij: Uw verschrikkingen doen mij vergaan." Maar,

2. Wij kunnen door de grote koning ook de duivel versteen in zijn verwoede boosheid tegen de kleine stad. Hij wordt een overste, "de overste van de macht des luchts, of der duisternis, genoemd, die heerschappij voert in de harten van de kinderen der ongehoorzaamheid." (Ef. 11:2). Deze machtige en boosaardige overste kwam in het begin van de wereld tegen de kleine stad van het menselijk geslacht, toen er maar weinig mensen in waren. Er was toen, in letterlijke zin, slechts één man en één vrouw in de stad, en hij omsingelde ze, en bouwde grote vastigheden van vleiende leugentaal en leugenachtige verzoeken tegen haar. Hij overwon de stad en verwoeste ze; zoals ons in Gen. 3 de zonde en de val van onze eerste ouders, door de machtige listigheid van de slang, worden beschreven. Hij gaat nog altijd voort zondaren door zijn boosheid en listigheid, geweld en bedrog, te belegeren en te verwoesten, en hij bouwt hoofdzakelijk grote vastigheden tegen haar. Welke vastigheden? Wel, zijn menigvuldige verzoeken, listige vonden en vurige pijlen: "want zijn gedachten zijn ons niet onbekend" (2 Kor. 2:11). Wij worden vermaand (Ef. 6:12-16) "bovenal aan te nemen het schild des geloofs, met hetwelk gij al de vurige pijlen van de boze zult kunnen uitblussen; want, wij hebben de strijd niet tegen vlees en bloed, maar tegen de overheden en machten." De duivel valt de stad aan zowel door hoge bolwerken te bouwen, als door diepe mijnen te leggen. Wij lezen van de diepten van de satan (Openb. 2:24), en dat hij de overste van deze wereld is, zoals hij in Joh. 12:31 en elders wordt genoemd. Hij heeft duizenden boze werktuigen tot zijn beschikking waarmee hij de kleine stad omsingelt en beschiet. Hij heeft een verraderlijke partij, die aan zijn zijde staat, zowel binnen in als buiten de kleine stad: in de Kerk zowel als buiten haar. Hij heeft in de zichtbare kerk zijn verraderlijke Judassen, om de belangen en vrijheden en voorrechten van de stad te verraden en de stad door verraad in zijn handen over te leveren. Wij lezen Lukas 11:21,22 van de wapenrusting van de duivel; hij wordt daar de sterkgewapende genoemd, die zijn hof of paleis bewaart; maar als Een daarover komt, die sterker is dan hij, en hem overwint, Die neemt zijn gehele wapenrusting daar hij op vertrouwde. Wat die wapenrusting is kunnen wij voor een deel weten uit 2 Kor. 4:4: "In dewelke de god van deze eeuw de zinnen verblind heeft, namelijk van de ongelovigen." Helse duisternis sluit het licht van het Evangelie buiten en staat het tegen; de duisternis van onkunde, de duisternis van dwaling, en de duisternis van misleiding. Dit is een groot deel van de wapenrusting van de duivel, samen met hoogten van overleggingen, vleselijke redeneringen, hoogmoed, vooroordelen en zich verheffende gedachten (2 Kor. 10:5). Deze zijn een deel van zijn wapenrusting en van zijn grote vastigheden.

3. Wij kunnen door de grote koning ook de zonde verstaan. De zonde is de grote koning, die van nature in en over ons heerst. Daarom zegt de apostel: "Dat dan de zonde niet heerse in uw sterfelijk lichaam" (Rom. 6:12). De zonde en de duivel zijn altijd bondgenoten. Hun macht is zeer groot, zo groot, dat alle mensen aan hun regering en heerschappij onderworpen zijn. Gelijk

alle mensenkinderen slaven van de zonde zijn, als hun koning, zo ook worden alle kinderen van God in deze wereld dikwijls door haar gevangen genomen. (Rom. 7:23) "Ik zie een andere wet in mijn leden, welke strijdt tegen de wet mijns gemoeds, en mij gevangen neemt onder de wet der zonde, die in mijn leden is." De kracht en het gezag van de zonde wordt een wet genoemd, namelijk de wet der zonde en des doods, van welke niets ons kan vrijmaken dan de wet des Geestes des levens in Christus Jezus (Rom. 8:2).

Nu, welke vastigheden bouwt deze grote koning tegen de kleine stad? Waarlijk, de zonde heeft de sterkste vastigheden in de wereld. Zij heeft het eigen ik tot een sterkte, zodat een mens, zal hij de zonde vernietigen, in het wezen van de zaak, zichzelf en de beste en nuttigste leden van zichzelf, zijn rechterhand, zijn rechteroog, zijn leden vernietigen moet. (Kol. 3:5) "Doodt dan uw leden, die op de aarde zijn." Wanneer een mens zijn begeerlijkheden doodt, verloochent hij zichzelf. Het zelf, het eigen ik, is zo machtig, dat het met Koning Jezus wedijvert, en om de troon vecht, zelfs nadat Christus het hart heeft in bezit genomen. Eigen gemak, eigen genot, eigennuttigheid, eigenwijsheid, eigenliefde, eigen achting, eigengerechtigheid, zijn de sterkten van de zonde. Ook de wet is een van haar sterkten: (1 Kor. 15:56) "De kracht van de zonde is de wet." De kracht van de zonde ontvangt sterkte uit de wet van de werken. De kracht van de zonde is een voornaam deel van de vloek van de wet der werken, in zover, dat geen macht die vastigheid kan vernietigen, dan de macht, die een volkomen voldoening aan de wet kan geven. Die sterkte van de zonde wordt dan ook nooit terneder geworpen, zolang niet een mens, door het geloof, de wet-voldoende gerechtigheid van Christus heeft aangenomen.

4. Wij kunnen verder door de grote koning ook de dood, de koning van de verschrikkingen verstaan (Job. 18:14). De dood is een machtige koning, van wie het gehele zondige geslacht van Adam wettige gevangenen zijn. De voortdurende strijd waarin de dood voortdurend gewikkeld is, zelfs met de ware kinderen die in Sion geboren zijn, de kleine stad, is van die aard, dat wanneer alle andere vijanden verslagen en vernietigd zijn, de dood het langste het veld behoudt: "De laatste vijand, die te niet gedaan wordt, is de dood" (1 Kor. 15:26).

En welke vastigheden bouwt deze koning tegen de kleine stad? Hij bouwt twee grote vastigheden, de ene voor, en de andere achter haar. Voor de dood staat de sterkte van verschrikking en vrees wegens de zonde, welke de prikkel des doods is, en daardoor worden velen, die in de kleine stad wonen, lange tijd, "met vrees des doods, in dienstbaarheid gehouden" (Hebr. 2:15). De verschrikkingen des doods omvatten hen soms, en de vrees van de hel achtervolgen hen bij de gedachte aan de dood. Er is nog een andere sterkte achter de dood, namelijk: schijnbare overwinning. Wanneer ziel en lichaam door de dood worden gescheiden, en het lichaam als de gevangene van de dood in het graf ligt, waar de wormen het verslinden en verrotting over het schijnt te triomferen. Daarom wordt de dood de laatste vijand genoemd, die te niet gedaan zal worden, omdat hij een schijnbare overwinning over het zichtbaar deel van de gelovige behaalt, totdat de laatste bazuin zal slaan, en de doden onverderfelijk en onsterfelijk zullen worden opgewekt.

III. Ons volgende punt was, te spreken over *de verlossing van de stad en de opheffing van het beleg*. Hier geeft de tekst ons aanleiding, om te overwegen:

- 1° Hoe de Verlosser wordt beschreven; en
- 2° Hoe de verlossing is teweeggebracht.

1° Overweegt hoe de Verlosser wordt beschreven: "En men vond daar een arme wijze man in." Hij wordt ons hier zo voorgesteld, dat wij hem kunnen aanmerken

1. In Zijn mensheid, als een Man. Onze Heere Jezus Christus, de heerlijke Zaligmaker en Verlosser was een Mens, een Man. Tevoren was van Hem geprofeteerd, dat Hij het Zaad van de vrouw, het Zaad Abrahams, zou zijn; en in de volheid van de tijd is Hij geworden uit een vrouw, geboren uit een maagd: "Het Woord is vlees geworden." Hij werd mens, een waarachtig mens. Hij maakte al de verschillende trappen door van de mens, ontvangenis, kindsheid, jongelingsjaren, rijpere leeftijd: Hij was een ellendig mens, "een Man van smarten en verzocht in krankheid." Hij was sterfelijk evenals wij zijn, en Hij stierf werkelijk, evenals wij moeten sterven. Hij stierf een pijnlijke, smadelijke en schandelijke dood, dat wij gedenken in het Heilig Avondmaal.

2. Wij kunnen de Verlosser in Zijn Godheid aanmerken, als een wijze Man. Wijsheid wordt onder de gevallen mensen niet gevonden. Zij hebben allen door de val van Adam het verstand verloren en zijn dwazen geworden; dwaasheid is in hun natuur gebonden. Daarom moet Hij, Die de Verlosser is, een mens zijn, Die nooit in Adam viel, een wijze man, dat is, Die God is zowel als Mens; een Persoon, Die bij de natuur van de mens de wijsheid van God bezit, ja, Die "de Wijsheid Gods" is (1 Kor. 1:24). Hij is het, Die zegt: (Spreuken 8:12) "Ik, Wijsheid woon bij de kloekzinnigheid." Van hem getuigt de Vader: "Ziet, Mijn Knecht zal verstandiglijk handelen." Deze heeft door Zijn oneindige wijsheid de stad verlost; Maar hierover later. Hij is wezenlijk wijs, zijnde de Wijsheid Zelf; God, Wiens verstand oneindig is. Hij is mededeelbaar wijs, want in Hem zijn al de schatten der wijsheid en der kennis verborgen, en Hij heeft de Geest der Wijsheid, om Die te geven.

3. Wij kunnen de Verlosser in Zijn vernedering aanmerken als een arme Man; arm ten opzichte van uitwendige dingen: (2 Kor. 8:9) "Want gij weet de genade van onze Heere Jezus Christus, dat Hij om uwentwil is arm geworden, daar Hij rijk was, opdat gij door Zijn armoede zoudt rijk worden." Hij had al de rijkdommen en al de volheid van de Godheid in Hem, nochtans werd Hij arm. Velen zijn tegen hun wil arm, maar Hij werd vrijwillig arm; Hij werd een arme Dienstknecht. "Hoewel Hij het geen roef behoefde te achten Gode evengelisch te zijn, heeft Hij nochtans de gestaltenis van een dienstknecht aangenomen." Hij nam onze natuur aan, niet in haar beste staat, maar de geringste staat van onze natuur. Hij werd arm in Zijn geboorte, arm in Zijn leven, en arm in Zijn dood. Hij werd geboren, niet uit een koningin, maar uit een geringe maagd; niet in een paleis, maar in een stal, in een kribbe neergelegd: "De vossen hebben holen en de vogelen des hemels nesten; maar de Zoon des mensen heeft niet, waar Hij het hoofd nederlegge." Hij had niets om schatting te betalen voordat Hij een vis bevel gaf het te brengen. Hij werd in Zijn leven en in Zijn dood door anderen verzorgd wegens zijn wezenlijke uiterste armoede. Hij was arm als een mens, en nochtans wijs als God. In Hem ontmoetten de armoede van de mensen en de wijsheid Gods elkaar; en in Hem kwamen zij als in een Middelpunt samen.

4. Wij kunnen de Verlosser beschouwen in Zijn bestemming tot dit werk: Hij werd in de stad gevonden. Hij werd gevonden door God, Die zegt: Ik heb verzoening (Engelse overzetting een Rantsoen) gevonden; Ik heb David Mijn Knecht gevonden (Job. 33:24; Psalm 89:21). Hij werd gevonden in de stad, onder de mensen, Hij was uit het volk verkoren (Psalm 89:20). Hij werd in gedaante gevonden als een mens (Filip. 2:8). Hij werd gevonden, gewillig en met blijdschap gereed zijnde dit werk van verlossing en bevrijding te ondernemen. "Ziet Ik kom, Ik heb lust, o Mijn God, om Uw welbehagen uw wil te doen (Psalm 40:8, 9; Hebr. 10:9). Hij werd machtig bevonden, en in elk opzicht bekwaam om het werk te doen: (Psalm 89:20) "Ik heb hulp besteld bij een Held." En gelijk Hij persoonlijke geschiktheid had, zijnde zowel God als mens, en God-mens in één persoon, zo heeft Hij, Die hem vond, hem ook bekwaam gemaakt door de zeer

voortreffelijke zalving van de Heilige Geest: (Psalm 89:21) "Ik heb David Mijn Knecht gevonden; met Mijn heilige olie heb ik Hem gezalfd." Aldus heeft God de Vader Hem tot dit werk verzegeld (Joh. 6:27). Christus erkent dat Zelf, (Jesaja 61:1, 2) zeggende: "De Geest des Heeren HEEREN is op Mij, omdat de Heere Mij gezalfd heeft, om een blijde boodschap te brengen de zachtmoedigen; Hij heeft Mij gezonden om te verbinden de gebrokenen van hart, om de gevangenen vrijheid uit te roepen, en de gebondenen opening der gevangenis. Om uit te roepen het jaar van het welbehagen des Heeren, en de dag van de wraak onzes Gods"; om de stad te verlossen.

2^e Hoe de verlossing is teweeggebracht. Wij moeten hier twee dingen een weinig ontsluiten.

1. De stof van Zijn werk: "Hij verlost de stad."

2. De wijze van de verlossing: "Door Zijn wijsheid."

(1) In het algemeen, de stof van Zijn verlossingswerk: Hij verlost de kleine stad; Hij deed het beleg opbreken. Wij zullen hier bezien hoe Hij het werk aanvat tegenover de grote koningen, die grote vastigheden tegen de kleine stad bouwden.

Indien wij het beleg beschouwen als geslagen door de grote Koning, dat is, de grote God, dan zijn de grote vastigheden, die tegen de stad gebouwd zijn: de gebroken wet van God, die de zondaar vervloekt, en de beledigde eigenschappen van God, namelijk, rechtvaardigheid, heiligheid en waarheid, die alle in slagorde geschaard staan tegenover de zondaar. Maar ziet, de arme wijze man komt en vervult die wet, welke wij hadden gebroken, en draagt de vloek, die wij op ons hadden gehaald. (Gal. 4:4) "Maar wanneer de volheid des tijd gekomen is, heeft God zijn Zoon uitgezonden, geworden uit een vrouw, geworden onder de wet, opdat Hij degenen, die onder de wet waren, verlossen zou." (Gal. 3:12) "Christus heeft ons verlost van de vloek der wet, een vloek geworden zijnde voor ons." Op deze wijze bevredigt Hij de rechtvaardigheid Gods, verdedigt Hij de heiligheid Gods, en verheldert Hij de waarheid Gods. (Ef. 5:2) "Christus heeft ons liefgehad en Zichzelf voor ons overgegeven tot een offerande en een slachtoffer, Gode tot een welriekende reuk." Hij is de Heere onze gerechtigheid geworden en het einde der wet tot rechtvaardigheid een ieder die gelooft. In Hem hebben de goedertierenheid en waarheid elkaar ontmoet, en de gerechtigheid en vrede elkaar gekust, opdat God de kleine stad zou kunnen zaligmaken, en haar barmhartigheid bewijzen in een weg, die bestaanbaar was met de eer van Zijn beledigde eigenschappen, welke nu door Zijn gehoorzaamheid en voldoening meer verheerlijkt zijn, dan zij ooit onteerd waren door onze zonde en rebellie. Zo brak Hij de grote vastigheden af, die de grote Koning van hemel en aarde tegen de kleine stad had gebouwd, en dat op het bevel en met toestemming van de Koning, overeenkomstig Zijn wil en Zijn gebod: "Dit gebod heb ik van Mijn Vader ontvangen" (Joh. 10:18).

2. Beschouwen wij de omsingeling als het werk van de duivel, de grote koning van de hel en de overste van de macht van de duisternis, die heerst in de harten van de kinderen van de ongehoorzaamheid, dan zullen wij zien, dat Hij het beleg opheft, deels door de prijs van Zijn bloed, dat Hij voor ons vergoot, en deels door de kracht van Zijn Geest, die ons is gegeven. Door de prijs van Zijn bloed verlost Hij van het koninkrijk van de duivel; want Hij heeft door de dood te niet gedaan degene, die het geweld des doods had, dat is, de duivel" (Hebr. 2:14) "Hiertoe is de Zoon van God geopenbaard, opdat Hij de werken van de duivel verbreken zou" (1 Joh. 3:8). Zo was Hij aangekondigd volgens de eerste belofte: (Gen. 3:15) "Het zaad van de vrouw zal de slang de kop vermorzelen." Christus nam een houten kruis, een boom, in Zijn armen, en sloeg daarmee de grote sterkten neer, die de satan tegen de kleine stad bouwde. Evenals de duivel door middel van een boom zijn batterijen opwierp: evenzo brak Christus door een boom zijn sterkten af. Want, aan het kruis heeft Jezus Christus "de overheden en de machten uitgetogen en die in het openbaar tentoongesteld, en heeft door hetzelfde over hen

getriomfeerd" (Kol. 2:15). Ook vernielt Hij door de kracht van Zijn Geest de vastigheden van de duivel, wanneer Hij de burgers een geestelijke wapenrusting geeft, namelijk: het schild van het geloof, de helm der zaligheid, het zwaard des Geestes en al dat geestelijk wapentuig, dat vermeldt wordt in Ef. 6:14-17. Daarmee blussen zij de vurige pijlen van de duivel uit; werpen zij zijn sterkten neer, weerstaan zij de duivel, en overwinnen hem door de kracht en sterkte van de overste Leidsman van hun zaligheid. Hoewel zij voortdurend strijden, zolang zij hier zijn, nochtans verslaan zij langzamerhand de duivel en zijn werktuigen, die Christus en Zijn volk, Zijn zaak en belangen tegenstaan. De waarheid overwint tenslotte, en de vrienden van de waarheid overwinnen door het bloed des Lams en door het woord van hun getuigenis (Openb. 12:11).

3. Beschouwen wij de belegering als het werk van de grote koning, de zonde, die van nature in onze sterfelijke lichamen heerst, en vraagt u, hoe de arme wijze Man haar vastigheden vernietigt, dan is het antwoord, dat Hij dit verdienstelijk en krachtdadig doet. Hij doet dit verdienstelijk met Zichzelf te geven tot een offerande voor de zonde: (Joh. 1:29) "Ziet het Lam Gods, Dat de zonde der wereld wegneemt." (Hebr. 9:26) "Maar nu is Hij eenmaal in de voleinding der eeuwen geopenbaard, om de zonde te niet te doen door Zijns Zelfs offerande." En dan doet Hij het krachtdadig, deels door de dadelijke toerekening van Zijn gerechtigheid, om in de rechtvaardigmaking de schuld van de zonde weg te nemen, en deels door de krachtdadige werking van Zijn Geest, om in de heiligmaking de heerschappij van de zonde weg te nemen. In de rechtvaardigmaking vernietigt Hij de wettelijke macht van de zonde; want "de kracht van de zonde is de wet;" Maar wanneer de gerechtigheid Gods toegerekend en aangenomen is, en Christus voor de persoon het einde der wet tot rechtvaardigheid is geworden, dan heeft de wet, omdat zij voldoening heeft ontvangen, niet langer macht, om die persoon onder de vloek te houden, waarvan de kracht van de zonde het voornaamste deel is. Eveneens vernietigt Hij in de heiligmaking de dadelijke heersende macht van de zonde. Deze beide worden, dunkt mij, ingevoerd in dat woord: (Rom. 8:2) "De wet des Geestes des levens in Christus Jezus heeft mij vrijgemaakt van de wet der zonde en des doods." Ook wordt van beide in het bijzonder gesproken: (vers 3 en 4) "Want hetgeen de wet onmogelijk was, omdat zij door het vlees krachteloos was, heeft God, Zijn Zoon zedende in gelijkheid des zondigen vleses, en dat voor de zonde, de zonde veroordeeld in het vlees; opdat het recht der wet vervuld zou worden in ons, die niet naar het vlees wandelen, maar naar de Geest." Hier hebben wij de vernietiging van de wettelijke macht van de zonde; en in vers 13, "Indien gij door de Geest de werkingen des lichaams doodt, zo zult gij leven;" dat is de verbreking van de werkelijke heersende macht van de zonde. Zo slecht Hij, door Zijn vergevende en reinigende genade, de sterkten van de zonde, en dat door middel van het Evangelie, zoals het de kracht Gods tot zaligheid is. "De wapenen van deze krijg zijn niet vleselijk, maar krachtig door God, tot nederwerping van de sterkten; omdat wij de overleggingen ter neerwerpen, en alle hoogte, die zich verheft tegen de kennis van God, en alle gedachte gevangen leiden tot de gehoorzaamheid van Christus" (2 Kor. 10:4, 5).

4. En beschouwen wij het beleg als geslagen door de grote koning, de dood; ziet, onze Koning Jezus, "de arme wijze Man", verlost de stad door de grote vastigheden, die de dood heeft gebouwd, omver te werpen. Hij doet dit door de prikkel van de dood en de overwinning van het graf weg te nemen. De prikkel van de dood is de zonde, welke Hij, zoals ik zo-even gezegd heb, beide verdienstelijk en krachtdadig wegneemt, totdat hij volkomen zal weggenomen zijn in de heerlijkheid, waar wij Hem zullen gelijk wezen: want wij zullen Hem zien, gelijk Hij is. De overwinning van het graf, welke is het verderf, het verderf van het lichaam, zal Hij wegnemen in de grote dag, "wanneer dit verderfelijke zal onverderfelijke aangedaan hebben, en dit

sterfelijke zal onsterfelijkheid aangedaan hebben; en dat woord zal geschieden, dat geschreven is: de dood is verslonden tot overwinning." Daarom mag de gelovige in het geloof van dit alles dat triomflied zingen: "Dood! Waar is uw prikkel? Hel! Waar is uw overwinning? De prikkel nu des doods is de zonde; en de kracht van de zonde is de wet. Maar God zij dank, Die ons de overwinning geeft door onze Heere Jezus Christus" (1 Kor. 15:54,57). Zo hebben wij de stof van het verlossingswerk gezien, maar verder zullen wij,

(2) De wijze daarvan, in het bijzonder aanmerken. Het geschiedde in oneindige wijsheid. Hij verloste de stad door Zijn oneindige wijsheid. Evenals van Zijn scheppingswerk wordt gezegd: "Gij hebt ze alle met wijsheid gemaakt"; zo ook van Zijn verlossingswerk: "Hij verloste de stad door zijn wijsheid." Hij heeft de aarde gemaakt door het Woord van Zijn kracht, de wereld bereid door Zijn wijsheid, en de hemel uitgebreid door Zijn verstand (Jer. 10:12). Deze is het, Die door Zijn wijsheid de stad verloste.

1. In het bijzonder, heeft Hij door Zijn wijsheid alle beletselen weggenomen, die onze zaligheid in de weg stonden, toen Hij zichzelf gaf tot een rantsoen voor velen: de wet en de rechtvaardigheid Gods bevredigde; de duivel versloeg; de zonde te niet deed, en de dood overwon. En zo versloeg Hij, behalve die ene grote Koning, Die Hij met de stad verzoend en bevredigd heeft, al de andere grote koningen en hun grote vastigheden, zodat wij mogen zeggen: "Die grote koningen geslagen heeft; want Zijn goedertierenheid is in der eeuwigheid. En heeft heerlijke koningen gedood; want Zijn goedertierenheid is in der eeuwigheid." O wat een oneindig wijze overste Leidsman van de zaligheid, die door Zijn wijsheid een kleine stad, die zo zwaar belegerd was, kon verlossen!

2. Door Zijn wijsheid heeft Hij de verst van elkaar gelegen en meest strijdige uitersten verenigd door de vereniging van God en mens in één Persoon: De oneindige en eeuwige God met een stukje leem. Dit is een verborgenheid, die tienduizend maal groter is dan, dat een engel een worm was geworden. Hij is een arme wijze Man geworden, om de kleine stad te verlossen. "De verborgenheid der Godzaligheid is groot: God is geopenbaard in het vlees."

3. Door Zijn wijsheid heeft Hij de meest tegenstrijdige belangen, die van God en van de mens verenigd: het belang van Zijn eer en van onze zaligheid, die na de val zo in elk opzicht verschillen. In sommige opzichten, aangezien de mensen in een staat zijn gekomen waarin het belang van de duivel ook het hunne is, schenen het belang en de eer van God het verderf van de mens te vereisen, terwijl 't het belang van de mens was verlost te worden. In oneindige wijsheid is er overeenstemming gebracht tussen Gods belang, en het belang van de kleine stad, doordat Christus is voorgesteld tot een verzoening, opdat de eer van Gods gerechtigheid en rechtvaardigheid evenzeer, ja nog meer, zou bereikt worden in de kleine stad te verlossen, dan in hen die buiten de stad zijn te verderven.

4. Door Zijn wijsheid heeft Hij de meest tegenstrijdige eigenschappen in God tot overeenstemming gebracht, namelijk: haat en liefde; Zijn haat tegen de zonde en Zijn liefde tot de zondaar. Er is bij God niets hatelijker dan de zonde, en nochtans is Gode niets liever dan de zondaar die in Christus is, in wie God een welbehagen heeft. Oneindige wijsheid beraamde de verzoening van de schijnbaar tegenstrijdige eigenschappen in God, opdat de stad door de wijsheid Gods in een verborgenheid: de menigvuldige wijsheid Gods, zou verlost worden.

5. Door Zijn wijsheid voert Hij de grootste zaken uit door de meest onwaarschijnlijke middelen. Wie zou hebben kunnen denken, dat het zaad van een arme vrouw, die bedrogen was, de kop

zou vermorzelen van de slang, de bedrieger; dat een arme vrouw zo'n mannelijke Zoon zou baren; dat een arme Man de gewapende legioenen van de hel zou overwinnen, dat door Zijn striemen ons genezing zou worden; dat wij door Zijn bloed zouden worden gewassen; en dat dit bloed al de grote vastigheden zou ondermijnen, die tegen de kleine stad waren gebouwd?

6. Door Zijn wijsheid doet Hij het grootste goed uit het grootste kwaad voortkomen. Kan er iets ergers zijn dan de zonde? Nochtans brengt de wijsheid hieruit voor God grotere eer en de mens grotere zaligheid toe. God had, als het ware, het oude verbond met baksteen opgebouwd, de duivel en onze eerste ouders braken het echter af. Nu, zegt God, zal ik met cederen bouwen en alle duivels in de hel zullen het niet neerhalen: "Goedertierenheid zal eeuwiglijk gebouwd worden" (Psalm 89:3). O, hier is wijsheid! En wij mogen zeggen: De Koning nu der eeuwen, de onverderfelijke, de onzienlijke, de alleen wijze God, zij eer en heerlijkheid in alle eeuwigheid Amen. (1 Tim. 1:17).

IV. Ons vierde punt, dat wij hebben voorgesteld, was, *dat wij zouden spreken over de ondankbaarheid van de burgers, en hun geneigdheid om hun Verlosser te vergeten*: "Maar geen mens gedacht dezelve arme Man." Dit is de zonde waarvan God Zijn kerk vele malen heeft beschuldigd. (Deut. 32:18) "De Rotssteen, Die u gegeneerd heeft, hebt gij vergeten; en gij hebt in vergetenis gesteld de God, Die u gebaard heeft." (Psalm 106:21) "Zij vergaten God, hun Heiland, Die grote dingen gedaan had in Egypte. Zij vergaten haast Zijn werken.

Ik zal iets spreken over de volgende vier dingen:

1. Over de natuur van hun vergeetachtigheid.
2. Over het voorwerp daarvan: zij vergaten "de arme wijze Man" en Zijn werk.
3. Over de algemeenheid van deze vergeetachtigheid: "geen mens gedacht dezelve arme man."
4. Over de reden van deze vergeetachtigheid.

1. Wij zullen eerst de natuur van deze vergeetachtigheid bezien. Tot recht verstand daarvan moet u weten dat het vergeten van Christus, of geheel, of gedeeltelijk is. Een totaal vergeten heeft in de goddeloze plaats, van wie geschreven staat: "Al zijn gedachten zijn, dat er geen God is," Een gedeeltelijke vergeetachtigheid wordt ook nog in de gelovigen gevonden, die in een grote mate kunnen vergeten wat God aan hun zielen gedaan heeft. De vromen kunnen aan dadelijke vergeetachtigheid schuldig zijn, evenals David, toen hij, na zijn grove zonde van overspel, liep te beramen hoe hij Uria zou vermoorden. Maar er is een hebbelijke vergeetachtigheid, welke de goddelozen eigen is, die de kennis van God niet begeren, en God nooit gedenken, dan wanneer zij er door toorn toe worden gedreven, evenals zij van wie geschreven staat: "Als Hij hen doodde, zo vraagden zij naar Hem; en keerden weder, en zochten God vroeg; en gedachten, dat God hun Rotssteen was, en God de Allerhoogste hun Verlosser." Zij gedenken God nooit, zolang Hij hun niet een dodelijke slag toebrengt. Deze vergeetachtigheid geeft het gemis van een geestelijk gezicht en een ontdekking van God te kennen; alsmede het gemis van die levendige indruk van Hem, welke tot een recht gezicht van Hem vereist wordt. Wij kunnen God niet recht gedenken indien wij Zijn volmaaktheden niet in Zijn werk zien uitblinken, evenals David, toen hij van Gods werken zeide: "Gij hebt ze alle met wijsheid gemaakt." Wanneer wij de wijsheid, en macht, en andere eigenschappen van God in Zijn werken zien uitblinken, in het bijzonder in Zijn verlossen van de kleine stad, de kerk, dan, en niet eerder zullen wij Hem recht gedenken; ook wanneer wij zien dat Zijn grote doeleinde in alles de eer en heerlijkheid van deze volmaaktheden is, en hiervan rechte indrukken omdragen, zodat wij Hem niet alleen bespiegeld maar in werkelijkheid en met toe-eigening gedenken; alsmede wanneer wij gedenken hoe Hij ons in het bijzonder heeft verlost

uit de macht en het beleid van de grote dingen, die tegen ons waren, en Zijn Naam daarvoor de verschuldigde lof toebrengen.

2. Het voorwerp van deze vergeetachtigheid: "Geen mens gedacht dezelve armen wijzen man." Wij zijn van nature geneigd onze Schepper, onze Verlosser, Zaligmaker, Beschermmer en Welddoener, onze beste Vriend te vergeten. Wij vergeten de Verlosser, de arme wijze Man, Die in de stad werd gevonden. Wij vergeten Zijn mensheid, dat Hij een man is; Zijn godheid, dat Hij de wijsheid Gods is; Zijn vernedering en armoede, dat Hij om onzentwil is arm geworden; Zijn bestemming tot dit verlossingswerk; alles wordt vergeten. Wij vergeten al de verlossingswerken, welke Hij heeft gewrocht; de verlossing, die Hij heeft voleindigd. Wij vergeten Zijn scheppingswerken, hoewel de hemelen Zijn eer verkondigen. Wij vergeten de werken van Zijn voorzienigheid, zowel die van voorspoed, als van tegenspoed; beide de gewone en buitengewone, evenals Israëel, waarvan geschreven staat: "Als nu Jeshurun vet werd, zo sloeg hij achteruit, en hij liet God varen, Die hem gemaakt heeft, en versmaadde de Rotssteen zijns heils." Zij vergaten de plagen van Egypte; het verdrinken van de Egyptenaren; de plechtige verschijning Gods op Sinaï, toen de berg beefde onder het gewicht van God en de vlammen opstegen tot de middelste hemel. Wij vergeten Zijn verlossingswerk. Hij verlost van de grimmigheid van de gerechtigheid, de vloek van de wet, de dienstbaarheid van de zonde, de slavernij van de duivel. en de prikkel des doods; van de toorn Gods, die vreselijke toorn, die onverdraaglijke toorn, die eindeloze toorn, die machtige en eeuwige toorn, die eeuwig komende toorn; Hij verlost van de toekomstige toorn; en toch zijn wij geneigd de Verlosser en de verlossing te vergeten. Wij vergeten deze verlossing en haar noodzakelijkheid; haar genoegzaamheid; haar voortreffelijkheid; haar kracht; haar volheid; haar aangenaamheid; alles wordt vergeten. Wij vergeten ook Zijn werk van wedergeboorte: het werk van overtuiging en vernedering; het werk van bekering en heiligmaking. Hoewel dit werk van genade een wezenlijke verandering, een gevoelige verandering, een algemene verandering teweegbrengt; nochtans kan alles vergeten worden, zover, dat wij de gelovige in de war kunnen brengen met hem de vraag te stellen: Hebt u een wedergeboorte-gestalte, dezelfde gemoedsgesteldheid als toen u eerst geloofde? Waar is de weldadigheid van uw jeugd, de liefde van uw ondertrouw? Ja, mededelingen en openbaringen, en gemeenschapservaringen, ze kunnen alle vergeten worden.

3. De algemeenheid van deze vergeetachtigheid: "geen mens gedacht dezelve arme Man", Dat dit ongelovig vergeten van Christus, de Verlosser, algemeen is, blijkt duidelijk uit twee bewijsgronden.

(1) Uit de voorbeelden van alle eeuwen van de wereld. De eerste mens, die gemaakt is, begon zijn afval van God door zijn zonde. Hij vergat de goedgunstigheid van God in hem zo'n uitnemend bestaan en zulke voortreffelijke weldaden te schenken. Hij vergat het verbond, dat God met hem gemaakt had, waardoor hem verboden was van de boom te eten, die in het midden van de hof was, op gevaar van eeuwige verwoesting van zichzelf en zijn nakomelingschap, en toch dreef het gesis van de slang alles uit zijn gedachte. Hoe schielijk vergat Noach de grote verlossing uit de zondvloed, toen de gehele wereld buiten hem en zijn huis, door de wateren was verzwolgen; hij was niet zodra uit het water verlost of hij verdronk in de wijn. Hoe schielijk vergat Lot de verlossing uit de vlammen van Sodom, en viel hij in het vuur van de begeerlijkheid. Salomo vergat die God, Die hem tweemaal verschenen was en verviel tot afgoderij. David vergat spoedig hoe de Heere hem uit de hand van Saul had verlost en viel in de zonde van overspel en doodslag. Israëel vergat God en al Zijn wonderwerken. De tien melaatsen, op één na, vergaten terug te keren en God te danken, Die hen genezen had. De discipelen van Christus vergaten spoedig het wonder van de broden; zij genoten zoete

gemeenschap met Christus, en toch dreven Judas en zijn partij alles uit hun gedachten. "Geen mens gedacht dezelve arme Man."

(2). Het blijkt uit de vele tekenen welke de Heere van Zichzelf en Zijn werken ter herinnering en gedachtenis heeft opgericht als bewaarmiddelen tegen dit vergeten van hem. Gods scheppingswerken herinneren aan Hem; de hemelen verkondigen Zijn eer. De werken van Zijn voorzienigheid herinneren aan Hem. "Hij heeft Zichzelf niet onbetuigd gelaten", zelfs onder de heidenen, "gevend hun regen en vruchtbare tijden." Elke druppel regen is een gedenkteken van God. Gods inzettingen herinneren aan Hem. Waartoe anders heeft Hij ons Sabbatten en sacramenten gegeven, dan om ons de werken van God en de dood van Christus in gedachtenis te brengen? "Doet dit tot Mijn gedachtenis." In één woord: de Heilige Geest is ons gegeven, opdat wij Hem zouden gedenken. (Joh. 14:26) "Maar de Trooster, de Heilige Geest, Welke de Vader zenden zal in Mijn Naam, Die zal u alles leren, en zal u indachtig maken alles wat Ik u gezegd heb." Het was alsof Christus zeide: Ik heb lange tijd onder u gepredikt, u hebt menige preek van Mij mogen horen; maar alles is weg, u vergeet alles; daarom zal Ik u de Heilige Geest zenden, om het u indachtig te maken. Deze dingen bewijzen de algemeenheid van deze zonde: "Geen mens gedacht de arme wijze Man." Beschouwt verder:

4. De reden van deze vergeetachtigheid. Wij zullen u daartoe bepalen bij de volgende vier redenen.

- (1) Zij vloeit voort uit de algemene verdorvenheid van onze natuur. Het geheugen heeft evenals alle andere vermogens van de ziel een slag gekregen door de val van Adam; onze hoofden zijn verpletterd toen wij van zo'n hoogte van zaligheid in zo'n diepte van ellende vielen.
- (2) Het vloeit voort uit de weinige achting welke de mensen hebben voor de arme wijze Man en Zijn groot verlossingswerk, en dat zij het zo weinig op prijs stellen, dat Hij ons heeft verlost. Het is vreemd, als men bedenkt, hoe de werken van mensen bewonderd en de werken van God gering geacht worden. Indien een dokter een man onder behandeling zal nemen, die ernstig ongesteld en gevaarlijk ziek is, zal die man meer ingenomen zijn met het werk van de dokter dan met het werk van God. Hij zal zijn dokter betalen, maar nooit zijn God danken. Velen zullen de werken van mensen met bewondering en de geschiedenis met opgetogenheid lezen, die het verhaal van het leven en de dood van Christus zullen lezen zonder in het minst bewogen te worden.
- (3) Het vloeit hieruit voort, dat het geheugen volgepropt zit met andere dingen, met de prullen van de hel. Het was een lage behandeling van Christus, toen Hij naar een stal gebracht en in een kribbe gelegd werd, omdat voor Hem geen plaats was in de herberg. Maar het is duizendmaal erger, wanneer uw hart zo vol is van de wereld, begeerlijkheden en drekgoden, dat er geen plaats voor Christus is.
- (4) Het vloeit voort uit de geringe indruk die Christus en Zijn verlossingswerk op ons maakt. De natuurkundigen geven dit als reden op van de herinnering, dat iets een krachtige indruk op de hersenen maakt. Maar, helaas! De werken Gods vliegen als een schaduw over ons heen, en zo zijn ze vergeten. Het is het beste voor het geheugen, dat de Geest van God met leven en kracht tot de ziel komt: "Uw woorden zal ik niet vergeten", zegt David, "want door dezelve hebt u mij levend gemaakt." Het liet een indruk na, en daarom bleef het. Wanneer het Woord van God en de werken van God geen indruk maken, is het geen wonder, dat zij spoedig vergeten worden. Er is een vogel van de hemel, de overste van de macht van de lucht, de duivel, die alles wegpikt wat u hoort, indien uw hart geen binnenkamer voor Christus is. Indien Hij uw Schat was, zou uw hart het kabinet zijn. Waar uw schat is, daar is ook uw hart.

V. Het vijfde en laatste punt is *de toepassing van het onderwerp*. Wij zullen dit pogen te doen in een gebruik van onderrichting, van beklag, van beproeving en van vermaning.

Wij zullen er eerst enige gevolgtrekkingen uit afleiden ter onderrichting.

Is het zo, als gezegd is, dan zien wij hieruit,

1. De verachtelijke staat van de Kerk van God in deze wereld. Zij is maar als een kleine stad, en weinig mensen zijn daarin. Het is een verachte stad. De wereld noemt haar een verdrevene; "het is Sion, zeggen zij, niemand vraagt naar haar" (Jer. 30:17). Evenals Christus veracht en van de mensen verworpen was, zo zijn het ook Zijn vrienden en volgelingen; zij zijn een klein kuddeke, een verachte kudde. Wat ook de staat van de zichtbare Kerk is; al ziet zij er soms uit, schoon gelijk de maan, zuiver als de zon, schrikkelijk als slagorden met banieren, wanneer haar zichtbare heerlijkheid, de leer, dienst, tucht en regering, niet voor het oog bedekt is; toch is de onzichtbare Kerk in deze wereld gewoonlijk een arm, klein, veracht hoopje, waarvan (in Zef. 3:12) geschreven staat: "Ik zal in het midden van u doen overblijven een ellendig en arm volk; die zullen op de Naam des Heeren betrouwen."
2. Zie hieruit de gevaarlijke toestand van de gemeente Gods in deze wereld. Het is een stad, door een grote koning belegerd, die grote vastigheden tegen haar bouwt. De Kerk is als een brandende braambos, temidden van het vuur; zij is in een gevaarlijke strijdende staat. De Kerk van God is de mannelijke Zoon, waarop de rode draak staat te wachten, om het kind te verslinden zodra het geboren is (Openb. 12:4). In wat een schijnbaar hulpeloze toestand is de gemeente Gods! Een grote stad kan het niet best uithouden tegen een grote koning en grote sterkten; hoeveel te minder een kleine stad met weinig mensen daarin.
3. Zie hieruit de wonderlijke genade van God in de uitvinding van een Zaligmaker, en dat een grote, om de kleine stad te verlossen. Ziet de genade van onze Heeren Jezus Christus, "Die daar Hij groot en rijk was, om onzentwil is arm geworden", en in de gestalte van een arme Man, nochtans oneindig wijs, zijnde zowel God als Mens, de stad verlost heeft en het beleg heeft doen opbreken. O ziet en bewondert Zijn wijsheid waardoor Hij de stad heeft verlost!
4. Zie hieruit de weergalozе ondankbaarheid van de zichtbare Kerk, waar zo'n grote verlossing is teweeggebracht; dat geen mens de arme wijze Man gedenkt, dat zij zich aan zo'n algemene vergeetachtigheid schuldig maakt. Ongeloof ontdekt zich door onachtzaamheid. Het leven van het geloof is een leven van geestelijk gedenken, maar het ongeloof openbaart zich door vergeetachtigheid. Door het geloof gedenken wij aan Christus, maar door het ongeloof vergeten wij Hem en al zijn goedertieren en liefderijke daden, hoewel er een blijvende bediening is ingesteld om ons geheugen te hulp te komen! O wat een afschuwelijke ondankbaarheid is dat, Hem te vergeten Die aan ons gedacht heeft! Vergeetachtigheid is die fontein van godloochening en goddeloosheid, welke de wereld en het tegenwoordig geslacht overstroomt; de mensen vergeten God en Christus. Indien zij gedachten, dat er een God in de hemel is, die acht geeft op hetgeen zij doen, zij zouden niet leven zoals zij doen. De mensen gaan zo op in de tegenwoordige wereld, dat zij aan geen andere wereld denken. Zij vergeten Hem, Die gekomen is om uit deze tegenwoordige boze wereld te verlossen en voor een andere te zorgen. Zolang wij alleen aardse dingen bedenken geven wij geen acht op de grote zaligheid en de grote Zaligmaker en Verlosser.
5. Zie hieruit, wat hier als gevolgtrekking wordt afgeleid, (vers 16) "dat wijsheid beter is dan kracht." Christus wordt hier en in de Spreuken dikwijls voorgesteld onder de naam van Wijsheid. De wijsheid van Christus is ontegenzeggelijk beter dan de kracht van de mensen, beter dan de kracht van vleselijk vernuft, beter dan de kracht van de menselijke rede, beter dan de kracht van grote legers. Toch wordt de wijsheid van de arme man veracht, en naar Zijn woorden wordt niet gehoord; Christus wordt veracht en Zijn Evangelie wordt verwaarloosd en verworpen.

2° Gebruik.

Laat ons dan deze leer toepassen als de stof voor een klacht over de belegerde stad, in het bijzonder van de Kerk van Schotland. Laat ons eerst de Kerk bezien en dan de belijders die daar in zijn.

1° Wij zullen de Kerk van Schotland bezien, meer algemeen als een belegerde en een verlost stad; en nochtans een zeer ondankbare, haar Verlosser vergetende stad. Als een stad, die vele malen en op velerlei wijzen belegerd is, voornamelijk door de duivel en zijn instrumenten, die God in rechtvaardigheid toeliet de stad te kwellen en te verstoren en grote vastigheden tegen haar te bouwen.

- Ik zou hier kunnen beginnen met de eerste steen, die meer dan 1600 jaren geleden in de Kerk van Schotland is gelegd, namelijk kort na de hemelvaart van Christus, toen God door middel van de vervolging het eerst Christenen en belijders van het Evangelie onder ons zond. Toen waren wij in letterlijke zin een kleine stad en weinig mensen daarin. Hoeveel grote vastigheden van heidense duisternis en heidense afgoderij werden tegen de kleine stad en het kleine kuddeke, de volgelingen van Christus, gebouwd. Toen was hier een tempel voor Apollo en daar een tempel voor Diana; hier een voor Jupiter en daar een voor Juno; een voor Mercurius en een andere voor Venus; een voor de zon en een andere voor de maan; hier een voor deze god en godin en daar een voor die; alsmede vele tempels voor de duivel, waar zoveel bloedige onmenselijke offeranden werden geofferd! Men zou zeggen, hoe kon de kleine stad blijven staan, wanneer zij omsingeld was met zulke grote vastigheden, die tegen haar gebouwd waren.
- Ik zou kunnen voortgaan tot de vijfde eeuw, toen de kleine stad eerst formeel werd belegerd en de grote vastigheid van paapse duisternis en antichristelijk bijgeloof tegen haar werd gebouwd. Toen Palladius door de Paus van Rome naar Schotland werd gezonden hield de kleine stad het een lange tijd tegen Rome uit, maar de belegering van de kleine stad duurde niet minder dan tien eeuwen; want van de tijd van Palladius tot de Reformatie was ongeveer duizend jaren. Tot de vijftiende eeuw toe was de kleine stad met die donkere wolk bedekt, werd zij overlopen, onderdrukt en bijna geheel verwoest. Alleen had God, temidden van die donkere dagen, van tijd tot tijd Zijn getuigen, die tegen Rome en de hel getuigden, ook wanneer zij allen voor hen gebracht werden.
- Ik zou tot latere tijden kunnen afdalen, toen de kleine stad weer werd aangevallen, en de grote vastigheid van bisschoppelijke tirannie en despotische willekeur tegen haar gebouwd werd; toen de inwoners van de stad werden bespied, nagejaagd, ja, tot de dood toe vervolgd, gevangen gezet, beboet, van hun vrijheid beroofd, verbannen, gemarteld en gedood, omdat zij voor de rechten en het koningschap van de heerlijke Heere en Koning van de stad opkwamen. Meermalen werd de stad vóór de laatste revolutie zo geplaagd, en er leven nog vele getuigen, die getuigenis kunnen afleggen van de zware beproevingen, onder de laatste regeringen ondergaan.
- Verder kan ik hier opmerken hoe ook in onze tijd, waarvan wij nog heugenis hebben, zowel als op dit ogenblik, de stad vele malen belegerd en aangevallen is; deels van buiten af, door invallen van vreemden en door een onmenselijke opstand, waarin paapse raddraaiers getracht hebben de stad in haar meest kostbare en heilige belangen ten onder te brengen, welke pogingen heimelijk werden begunstigd door parlements wetten, welke de dwalingen toelieten en de patronaten herstelden; en deels van binnen uit, wijl onnatuurlijke burgers in zekere mate haar fondamenteen zoeken te ondermijnen.

Vraag. *Wie zijn zij binnen de kleine stad, die de vrede verstoren en de fondamenteen van de stad vernielen?*

Antwoord. Dit is zeker, indien er zo'n partij in de stad is, bestaande uit dieven en moordenaars, die niet inkomen door de deuren en poorten van de stad, maar van elders

inklimmen; indien er zijn, die niet het welzijn van de stad, maar zichzelf zoeken; die haar graveerselen, de leer, de dienst, de tucht en het bestuur van de stad, met houwelen en beukhamers in stukken slaan; indien daar zulken zijn, die niet vaststaan tegen het veroordelen van de Evangeliewaarheid, en verdoemelijke dwalingen dulden; indien er zulken zijn, die niet ophouden het geslacht van de rechtvaardigen te ergeren, en de burgers te verwonden en te slaan en de sluier van hen te nemen; indien er zijn, die de gemeenten met geweld, zonder er de burgers in te kennen, herders of opzieners over de stad opdringen; die een heilig en Godvrezend stel ambtsdragers tegenstaan en een los, wettisch, dwalend en schandelijk stel steunen: ik zeg, het is zeker, dat die de verstoorders van de vrede van de stad zijn: deze zijn het, die grote vastigheden tegen de stad bouwen.

2^e Bezie de kerk van Schotland, niet alleen als een belegerde stad, maar ook als een stad, die tot hiertoe verlost is door de wijsheid van de arme wijze Man, de heerlijke Heere Jezus Christus.

- Door Zijn wijsheid heeft Hij de stad eerst van het heidendom verlost. Niet alleen bracht Hij het Evangelie, in de eerste tijden van het Christendom, reeds zo spoedig na de opstanding van Christus, in Schotland, dat Hij volgens de berekening van sommigen nog geen vijftien jaren in de hemel was, toen Hij het Evangelie tot Schotland zond; en ongeveer vijftien jaren daarna een andere troep Christenen zond, die voor de tweede eerste vervolging naar ons land vluchtten, omdat zij hoorden, dat het Evangelie daar was aangenomen.
- Maar Hij zette ook in het tweehonderd en derde jaar na Christus, een Christelijke koning op de troon, Donald de Eerste, die de Christelijke godsdienst bij de wet vaststelde en de sterkten van het heidendom die door de Barden, Druïden en heidense priesters werden verdedigd, afbrak. Deze verlossing werkte Hij langzamerhand uit, totdat de heidense afgoderij verdreven was.
- Door Zijn wijsheid verlost Hij de stad op een merkwaardige wijze door de heerlijke Reformatie van het Pausdom, en het duistere antichristelijke bijgeloof. Hij wendde onze duizendjarige gevangenis, gelijk waterstromen in het zuiden en deed het licht uit de duisternis voortkomen, door brandende en schijnende lichten, heilige, wijze en ijverige instrumenten te verwekken, om dat heerlijk werk te beginnen, uit te werken en voort te zetten, en dat van tijd tot tijd door een Plechtig, Nationaal Verbond maken, waarover de Heere zichtbare blijken van Zijn genadige tegenwoordigheid en goedkeuring gaf.
- Door Zijn wijsheid verlost Hij genadig de stad bij de laatste revolutie, waarin Hij ons meer dan een weinig leven gaf in onze dienstbaarheid, aan welke wij waren onderworpen onder de Bisschoppelijke regering en dwingelandij. Toen gaf Hij ons gelegenheid om het werk van de reformatie voort te zetten, meer dan waartoe wij op die tijd hart en moed hadden. En hoewel de heerlijkheid van de tweede tempel niet gelijk was aan die van de eerste; (ik meen dat de revolutie niet kon halen bij de Reformatie) nochtans was het zo'n heerlijk werk van God, in de stad te verlossen van hen, die haar geheel zochten te verwoesten, dat menigten in dit geslacht de heerlijkheid Gods in Zijn heiligdom gezien hebben en de voorrechten en vrijheden van de stad Gods hebben mogen genieten. Sommigen waren van mening, dat er zovelen in de gezegende vruchten van deze gelukkige Revolutie binnen de laatste veertig jaren hebben mogen delen, zij het dan in een meer verspreide weg door de gehele natie, als er vroeger in de gezegende vruchten van de vorige Reformatie, op een meer begrensde wijze, op bijzondere tijden en plaatsen hebben gedeeld, toen de Geest over grote menigten tegelijk werd uitgestort. Hoe dit ook zij, wij hebben nochtans reden om de wijsheid, kracht en genade van onze heerlijke Verlosser op te merken.
- Door Zijn wijsheid heeft Hij van tijd tot tijd, en tot hiertoe, de stad verlost, niet alleen van invallen en opstanden, waardoor de kerk en de staat met ondergang werden bedreigd, en

dat wij tot Paapse dienstbaarheid en Antichristelijke duisternis zouden worden teruggebracht.

- Maar Hij heeft de stad zover verlost, ook van rustverstoorders en verwoesters van binnen, dat het evangelielicht nog onder ons schijnt, en wij nog de zuivere inzetten van het Evangelie mogen hebben. Wij mogen nog in vrede onze kerkelijke plechtige dagen hebben; wij hebben Sabbat op Sabbat, preek op preek, "gebod op gebod en regel op regel"; en welke verwarringen ook in de stad geweest zijn en nog zijn, tot hiertoe is er nog enig getuigenis overgebleven. En ik hoop, dat Hij voor Zichzelf nog een worstelend overblijfsel in Schotland heeft overgelaten, zowel onder leraars als volk, dat, terugziende op de verlossing, die Hij ons tot hiertoe heeft geschonken, reden heeft te zeggen: "Tenware de Heere, Die bij ons geweest is, als de mensen tegen ons opstonden, toen zouden zij ons levend verslonden hebben; toen zouden ons de wateren overlopen hebben: een stroom zou over onze zielen gegaan zijn, toen zouden de stoute wateren over onze zielen gegaan zijn (Psalm 124:2-5). Zo kunnen wij haar als een verlost stad beschouwen.

3^e Wij kunnen deze Kerk ook beschouwen als een zeer ondankbare stad, die haar Verlosser niet gedenkt. Dit is de voornaamste oorzaak van alle verwarringen, verdeeldheden en moeilijkheden, van alle ellenden, die de stad overkomen, "geen mens gedacht dezelve arme Man." Wij zijn algemeen ongelovig en onachtzaam; wij vergeten de Verlosser de verschuldigde dank te betuigen. Wij overwegen niet recht wat God voor ons gedaan heeft; wij hebben geen diepe indrukken van Zijn wonderlijke goedertierenheid; wij gedenken Zijn gunst niet, Zijn goedertierenheid heeft ons niet tot bekering geleid. Het is geen wonder, dat de stad vele verwoestingen te aanschouwen geeft, want vele malen heeft Christus, evenals tot Jeruzalem, tot ons gesproken: "Hoe menigmaal heb ik uw kinderen willen bijeen vergaderen, gelijkewijs een hen haar kiekens bijeen vergadert onder de vleugelen, en gij hebt niet gewild? Ziet uw huis wordt u woest gelaten. "Geen mens gedacht de arme wijze Man", Die die grote Verlosser van de stad is.

- Waar is de man, die recht gedenkt aan de grote verlossing, welke God Schotland schonk bij de eerste inkomst van het Evangelie, toen Hij reeds zo vroeg tot ons kwam, als wij niets dan hout en steen en duivelen aanbaden?
- Waar is de man, die de grote verlossing gedenkt, welke Hij ons schonk in de heerlijke Reformatie, toen Hij de vastigheden van het pausdom omverwierp, zo vele eeuwen nadat Hij de bolwerken van het heidendom had geslecht?
- Waar is de man, die de genadige verlossing gedenkt welke Hij voor ons teweegbracht in de Revolutie, (want ik bepaal mij slechts tot de meest bekende en aanmerkelijke tijdperken) waarvan wij de vruchten nog genieten (onder de invloed van een vreedzame vorst, wiens erfopvolging op de troon samenviel met dat aanmerkelijk tijdperk): welke goedheid en genade van onze grote en heerlijke Verlosser wij behoorden te gedenken zolang wij deze inzetten van het Evangelie in vrede en vrijheid genieten, zonder vrees voor vijandelijke versterking van buiten, zoals die welke de volgelingen van Christus onder vorige regeringen, voor de genoemde genadige revolutie, te verduren hadden?
- Nog eens, waar is de man, die de vele, vele andere bijzondere verlossingen gedenkt, waarmee dit land, vroeger en later, is begunstigd geweest? En wat heeft Hij dikwijls de grote vastigheden neergeworpen, die de hel tegen de kleine stad gebouwd had.

O, ondankbaar Schotland! Hoe hebben wij ons plechtig trouwverbond met onze heerlijke Verlosser vergeten! Telkens en telkens weer hebben wij met opgeheven handen gezworen Hem en Zijn waarheid getrouw te zullen zijn, en de leer, dienst, tucht en regering van Zijn huis,

volgens het voorbeeld, dat in de Schrift wordt gegeven te zullen beschermen, en alle dwalingen en antichristelijke verdorvenheden te zullen weren. Welke blijken hebben wij gegeven van onze ondankbaarheid en vergeetachtigheid daarin, dat wij, in plaats van deze nationale verbintenissen te gedenken in vele gevallen onze verbondstrouw hebben verbroken, en onze in het verbond bezworen beginselen hebben verlaten, en onze verbonden hebben verbrand en begraven! Zult gij dit de Heere vergelden, gij dwaas en onwijs volk? Hoe blijkt onze ondankbaarheid aan onze Verlosser uit de inbreuken op de regels van Gods Woord, waarnaar wij gezworen hebben te zullen wandelen, en op de grondwet van deze Kerk, waarvan onze hervormers verklaard hebben, dat zij op Gods Woord gegrond was, daarin, dat Gods volk het recht is ontroofd zijn eigen leraars te kiezen; een recht, waarvan onze Kerk in haar belijdenisgeschriften, op grond van Gods Woord, verklaart, dat het hun toekomt. Maar onze afwijking en verlating van de goede oude weg, in dat punt, heeft langs verscheidene trappen een aanmerkelijke hoogte bereikt. Het komt mij voor, dat het loslaten hiervan is begonnen in de Synodale vergadering van 1649; is bevestigd en voortgezet in het Parlement in 1690; en nu enigermate in dit jaar 1732 is voltooid, zoals het nooit tevoren door enigerlei handeling van de Kerk is geschied.

Wat een ondankbaarheid aan onze Verlosser openbaren wij in ons vergeten en verzuimen van nationale dankdagen uit te schrijven voor de vele goedertierenheden en de menigvuldige verlossingen welke God ons van tijd tot tijd heeft geschonken, en nationale vast- en bededagen wegens onze nationale schuld; in het bijzonder wegens die algemene zonde, dat wij onze Verlosser en onze verlossing niet gedenken, maar al Zijn goedheid achter onze rug werpen! Aan wat een ondankbaarheid staan wij schuldig, dat wij geen beter gebruik maken van het licht van het Evangelie, dat nog onder ons blijft schijnen!

Wat zijn wij schuldig, dat wij God niet gedenken en de rechtvaardigheid Gods in alle kwaden, die de kleine stad overkomen! Zal er een kwaad in de stad zijn, dat de Heere niet doet? Al kunnen wij geen verraderlijke Judas rechtvaardigen, die Christus en Zijn waarheid verraadt; noch een vreesachtige Petrus, die onder de een of andere beproeving tegelijkertijd Christus en Zijn zaak kan verloochenen; noch enigerlei goddeloze werktuigen van de onvrede, de verwoesting en de verstering van de stad; nochtans behoren wij, in alles wat ons overkomt, God te rechtvaardigen en Zijn gerechtigheid te erkennen. Doet gij u dit niet zelf? Doordien gij de Heere uw God verlaat, Die de Verlosser van de stad is? Onze boosheden kastijden ons, en onze afkeringen straffen ons (Jer. 2:17, 19). Wij hebben geen recht gebruik gemaakt van de vrijheden en voorrechten van de stad, die wij soms hebben genoten; daarom laat God rechtvaardig toe, dat wij een beroofd en geplunderd, een gescheurd en verstoord volk zijn. Laat ons daarom niet schimpen op leraars, kerkelijke vergaderingen, gerechtshoven, of andere werktuigen. Wij behoren tegen de duivel zelfs geen beschimpende beschuldiging in te brengen, maar laat ons liever zeggen: "De Heere schelde u"; de Heere schelde de duivel en zijn werktuigen; de Heere schelde een verkeerde geest; de Heere schelde een afkerige geest; de Heere schelde de instrumenten van de rampspoeden van de Kerk. "De Heere is rechtvaardig, want wij hebben gezondigd." Zegt niet: die en die personen hebben verwoesting over de Kerk gebracht, want u en ik, wij zijn het, die door onze zonden God getergd hebben het te doen en wij zullen Hem tot nog verschrikkelijker toorn aanporren, indien wij niet vernederd worden wegens onze zonden, voornamelijk daarover, dat wij onze Heere Jezus, de Verlosser van de stad niet hebben gedacht. Maar,

Ten tweede: wij zullen niet verder uitweiden over de Kerk in het algemeen, en ons verder bepalen bij hetgeen een ieder van ons persoonlijk betreft, hoe wij reden hebben ons vergeten van Christus te beklagen.

Hoewel Zijn Naam is als een olie die uitgestort is, toch gedenken wij Zijn liefde, Zijn voorschriften, Zijn beloften, Zijn voorzienigheid en Zijn inzetten niet. Waaruit blijkt dit? Helaas! Wanneer zetten wij ons neer om Hem en Zijn verlossende liefde te bewonderen? Als u een zeldzaam kunststuk ziet, hoe verwondert u zich daarover. En wat bent u weinig met verwondering vervuld over hetgeen God gedaan heeft! Wij zouden sommigen verlegen kunnen maken met de vraag, of zij wel ooit in hun gehele leven een kwartier hebben doorgebracht vol verwondering over de grote verlossing, die Christus voor zondaren heeft teweeggebracht. Wanneer hebt u de verlossing, die Christus gewerkt heeft, uitgebazuind, en aan anderen verkondigd wat Christus voor u of voor Zijn Kerk gedaan heeft. Dit is het werk van de heiligen, op liefelijke toon uit te roepen: "Gij zijt heerlijk in heiligheid, vreselijk in lofzangen, doende wonder; groot van raad en machtig van daad." Wanneer denkt u ernstig na over Hem, en over hetgeen Hij heeft gedaan voor u, en de Kerk, en de kleine stad? Dit is de beoefening van de heiligen, die Hem gedenken: "Mijn overdenking van Hem zal zoet zijn." Helaas! Ons allen ontbreekt verstand. "Een os kent zijn bezitter, en een ezel de kribbe zijns heren; maar Israël heeft geen kennis, Mijn volk verstaat niet." Overweegt wat een zondig en tergend kwaad deze vergeetachtigheid is, en hoe schadelijk die is: het is een openlijke verachting, het werk van Zijn handen niet te gedenken of gade te slaan. Indien een ervaren kunstenaar de helft van zijn leven zou besteden aan het maken van een wonderlijk kunstwerk, en hij zou dat u brengen, en u zoudt het niet waarderen, zou die man niet ten hoogste beledigd zijn? Hoeveel temeer beledigt u God wanneer u Zijn werken vergeet! God heeft zes dagen besteed aan het werk van de schepping; bijna zes duizend jaren aan het werk van de voorzienigheid; en evenveel tijd – ja een eeuwigheid – aan het werk van de verlossing, en zullen wij dat alles vergeten en onderschatten? Wat is dit een openlijke verachting van God en Zijn Christus! Het is ook afschuwelijke ondankbaarheid, dat Hij voor ons werkt, en in ons werkt, en dat wij er nooit over denken. Het is een verijdeling van het doel van Zijn werk. Zijn doel is, dat wij Zijn eigenschappen zullen zien uitblinken in Zijn werken van genade en barmhartigheid, waarin zoveel wonderen heerlijk uitkomen: wonderlijke wijsheid; wonderlijke macht; wonderlijke heiligheid, wonderlijke rechtvaardigheid; wonderlijke goedertierenheid; wonderlijke waarheid. Zijn doel is, dat Zijn daden ons tot onze plicht zullen aansporen, en dat wij die aan het nageslacht zullen vermelden, terwijl wij door vergeetachtigheid Zijn doel geheel trachten te verijdelen. Deze vergeetachtigheid is de moeder van afvalligheid. Als wij onze plicht vergeten, verzaken wij die; als wij God vergeten, verzaken wij Hem en wij verlaten Hem. Deze vergeetachtigheid tergt God. Wanneer de stad vergeet wat Hij voor haar heeft gedaan, tergt dit God, om niets meer voor de stad te doen. Het verbittert God, zodat Hij in plaats van werken van verlossing en goedertierenheid, werken van oordeel, vreemde werken en vreemde daden zal doen. Indien wij God vergeten, tergen wij Hem ons, krachtens de wet van de vergelding, ook te vergeten; ja, een geheel vergeten van God brengt een algemene verwoesting teweeg: "De goddelozen zullen terugkeren naar de hel toe; alle God vergetende heidenen."

3^e Gebruik. *Laat ons deze leer toepassen tot beproeving.* U kunt er uw staat aan toetsen. Indien uw staat goed is;

1. Dan zult u als een kleine stad zijn: u zult zeer klein zijn in uw eigen ogen; een arm hulpbehoevend schepsel in uw eigen schatting.
2. Dan hebt u zichzelf belegerd gezien: dan hebt u gezien, dat u onder de toorn Gods, onder de macht van de duivel, onder de heerschappij van de zonde en des doods was. Dan hebt u leren kennen, dat het u onmogelijk was de grote vastigheden, die tegen u gebouwd waren, terneder te werpen, en dat u voor eeuwig verloren was, tenzij er Een kwam, om u te verlossen.

3. Indien uw staat goed is, dan is Christus, de Verlosser en Zaligmaker, aan u ontdekt; dan hebt u een gezicht van Hem gekregen als een Mens, de Godmens, een arm Mens, een arm maar wijs Mens, als een Man van God tot dit werk gegeven. Hebt u Hem gezien als de Wijsheid en de Kracht Gods? Hebt u de wijsheid Gods gezien in door Hem de stad te verlossen, door de rechtvaardigheid Gods te bevredigen; de werken van de duivel te verbreken; Zichzelf te geven tot een offerande voor de zonde; en door de dood van de prikkel van de doods te verlossen. Hebt u alzo de wijsheid Gods gezien in het slechten van de vastigheden, die tegen u gebouwd waren?
4. Bent u gebracht tot een gelovig gedenken aan Hem, tot een dagelijks gedenken aan Hem; en bent u bedroefd, dat u Hem zo weinig gedenkt? Was uw toegaan tot een Avondmaalstafel, Hem te gedenken, en hetgeen Hij voor u heeft gedaan; en is dat nog uw begeerte en uw uitzien, zijn Liefde te gedenken meer dan de wijn, en uit Hem en tot Hem te leven?

4^e Gebruik. *Ik zal sluiten met een woord van vermaning.*

1. Komt tot Christus, de Verlosser van de stad. O zondaar! Zolang u buiten Christus bent, bent u in een gevaarlijke staat; u bent aan deze kleine stad gelijk; grote koningen omsingelen u en bouwen grote vastigheden tegen u. Gods vastigheden omsingelen u en zijn tegen u: Zijn rechtvaardigheid, Zijn toorn, Zijn vloek, Zijn wraak; hoe zult u ontvlieden? Bent u machtig tegen God te strijden? De bolwerken van de duivel zijn tegen u en u kunt zijn verzoeken niet verhinderen. Als hij zijn zin kan krijgen, zal hij u zolang tot zondigen verzoeken, totdat hij u in de hel heeft. - De sterkten van de zonde zijn tegen u gericht: de schuld van de zonde; de kracht van de zonde daar u onder ligt; de zonde zal u naar de hel drijven, als u niet verlost wordt. - De macht van de dood is tegen u. Het is onzeker hoe spoedig u zult sterven, misschien nog deze nacht, of morgen, of overmorgen; u weet de juiste tijd niet, maar wanneer het ook is, als hij u buiten Christus vindt, zal hij een vreselijke prikkel hebben, een vreselijk gevolg van weëen en ellenden tot in alle eeuwigheid: de eerste dood zal gevolgd worden door de tweede dood, dat is die poel, die daar brandt van vuur en sulfer (Openb. 21:8). Daarom, o zondaar! Vliedt de toekomstige toorn, neemt de toevlucht tot Christus de Verlosser.

Wilt u tot de Godmens om verlossing komen? Wilt u zich laten inschrijven bij de arme wijze Man? Wilt u met deze Man gaan? U hebt geen wijsheid om uzelf te verlossen, evenmin als macht; maar Hij verlost de stad door Zijn wijsheid. Al hebt u zichzelf uw gehele leven als een dwaas aangesteld, al bent u nog zo'n onverstandige dwaas, deze man gedenkt u: hier is wijsheid om u te verlossen: Hij is ons geworden wijsheid van God. Door Zijn wijsheid heeft Hij Gods rechtvaardigheid bevredigd; door Zijn wijsheid heeft Hij de duivel verslagen; door Zijn wijsheid heeft Hij de zonde te niet gedaan; door Zijn wijsheid heeft Hij de dood overwonnen. O kiest de Verlosser, en de verlossing is van u, want Hij, Die de Zaligmaker is, is de zaligheid van zondaren. Al kunt u niets doen, dat behoeft u niet in de weg te staan, want wijsheid kan alles voor u doen. O wees tevreden, dat u niets bent, en dat Hij door Zijn wijsheid alles voor u en tot u zij. Het is een voornaam deel van het geloof te weten, dat u zichzelf niet kunt zaligmaken of verlossen, en de Zaligmaker en de zaligheid, die u worden aangeboden te verwelkomen; alsmede gelovig te gedenken wat Hij voor u heeft gedaan en nog wil doen. Zegt niet: er staan zoveel dingen in de weg: duisternis, doodheid, hardheid, ongeloof, vijandschap en onnoemelijke andere kwaden waarvan u verlost moet worden; want het is Zijn ambt de stad te verlossen, de ziel te verlossen van al die sterkten van de hel. Biedt Hij aan u door zijn oneindige wijsheid te verlossen, geeft u dan het gehele werk in Zijn wijze en machtige handen.

2. Ik vermaan u de Verlosser te gedenken. Laat Zijn klacht niet zijn: "Geen mens gedacht de arme wijze Man." O gedenkt Hem, Die aan ons gedacht heeft in onze nederigheid; Die van

eeuwigheid u gedacht heeft; Die u gedacht heeft toen Hij aan het kruis hing; Die u gedenkt nu Hij in de hemel is en voor u bidt aan de rechterhand des Vaders, want Hij leeft altijd om voor ons te bidden. Hij gedenkt u altijd en zult u Hem dan niet gedenken? Gedenkt wat Hij voor u heeft gedaan; gelooft dat alles wat Hij deed voor u was; Zijn werken van de schepping, van de voorzienigheid en van de verlossing zijn u ten goede. U hebt belang bij al Zijn werken; daarom, vergeet ze niet. Overweegt, dat Hij u gedenkt, wanneer u Hem vergeet; ja, wanneer u zichzelf vergeet. Sion zeide: "de Heere heeft mij verlaten, en de Heere heeft mij vergeten"; Maar de Heere zeide: "Kan ook een vrouw haar zuigeling vergeten, dat zij zich niet ontferme over de zoon haars buiks? Ofschoon deze vergate, zo zal Ik toch u niet vergeten."

Wij zullen nu onze rede beëindigen met u nog twee besturingen te geven.

1. Ziet op tot de Heilige Geest, dat Hij u gedenkt. Sommigen hebben op het horen van het woord, het in vurig gebed aan de Heere opgedragen, of Hij het voor hen wilde bewaren, en datzelfde woord is, toen zij in duisternis verkeerden, met onuitsprekelijke blijdschap aan hun harten toegepast. De Geest van God is de beste Indachtigmaker; vraagt of Hij u alle dingen leren en alles indachtig maken wil.
2. Ziet uit naar een vernieuwde blik van Christus. Christus zag Petrus aan en toen gedacht Petrus Christus en Zijn woord. Één blik van Christus zal u uw zonde met smart en droefheid doen gedenken. O beijvert u Hem voortdurend te gedenken, zodat u Hem en Zijn goedheid nooit vergeet. Een werkzaam gedenken van Hem, al kunt u Hem niet zodanig gedenken, dat u alles gedenkt wat Hij zegt, zou u kunnen doen gedenken, te doen wat Hij zegt en alzo uw Verlosser te verheerlijken met uw hart, en mond en leven. Gedenkt welke grote dingen Hij voor de kleine stad heeft gedaan en nog zal doen. Wacht op Hem totdat Hij Zijn werk voleindigt.